



CDA

Voor een gemeente om trots op te zijn!

Verkiezingsprogramma 2018-2022

CDA Valkenburg aan de Geul

Samenvatting

Wie zijn wij?

Het CDA Valkenburg aan de Geul is bij uitstek een lokale partij die midden in de samenleving van onze mooie gemeente staat en waar nodig ondersteund en gefaciliteerd wordt door de landelijke en provinciale partijorganisatie.

Wij baseren ons op duurzame uitgangspunten en principes, die de tand des tijds hebben doorstaan en nog volop van waarde zijn in de huidige samenleving en de realiteit nu en in de toekomst. Wij hebben deze bij dit verkiezingsprogramma nog eens op rij gezet en toegelicht (bijlage 1 en 2).

Hoe functioneren wij?

In de nu aflopende zittingsperiode van de gemeenteraad en college hebben onze gemeenteraadsleden zich daadkrachtig ingespannen om -luisterend naar inwoners, organisaties, kernen, verenigingen, bestuurders en deskundigen- een bijdrage te leveren aan welvaart, welzijn, leefbaarheid en veiligheid van de gemeenschap Valkenburg aan de Geul. De fractie, gesteund door bestuur, steunfractie en achterban, beoordeelt en doet voorstellen, stelt kaders voor, maakt keuzes en belangenafwegingen en beïnvloedt beleid en uitvoering via onderbouwde voorstellen, vragen, moties en amendementen. We doen dat beslist niet klakkeloos en gedwee, maar kritisch zonder onderscheid van persoon of zaak, steeds in het algemeen belang. We stellen dat wij als oppositiepartij kritisch zijn, en waar nodig ook de luis in de pels namens de inwoners als controleur van de uitvoering van beleid. Dat ons dat niet altijd in dank wordt afgenomen, weerhoudt ons niet van een serieuze en kritische uitvoering van de opdracht die we van de kiezers kregen.

Wat gaan we doen?

Voor de komende nieuwe zittingsperiode 2018-2022 hebben wij ons voorgenomen die lijn consequent voort te blijven zetten -liefst in een coalitie maar zo nodig ook in de oppositie-, waarbij we inzetten op zoveel mogelijk gezamenlijk optrekken van inwoners en gemeente. Burgerparticipatie uit zich in allerlei initiatieven van zelfsturing en burgerinitiatieven in de prachtige kernen van onze gemeente, waarbij het vooral gaat om handhaving en vergroting van de leefbaarheid en om duurzaamheid. Dat vraagt om een zich steeds vernieuwende rol van gekozen volksvertegenwoordigers in de gemeenteraad. Die vertegenwoordigers, wie dat straks na de verkiezingen van 21 maart ook mogen zijn, hebben de wijsheid niet in pacht: van hen mag vooral worden verwacht dat ze goed luisteren naar dorps- en kernvisies, naar initiatiefnemers uit de Valkenburgse samenleving, naar de belangen- en actiegroepen, en waar nodig initiatieven aanmoedigen, faciliteren en zo nodig zelf nemen. In dit programma, geven we weer wat wij als CDA Valkenburg aan de Geul voor de komende jaren belangrijk vinden.

Beschikbare middelen en eerlijk delen.

De huidige economische omstandigheden, de al dan niet houdbaarheid van voorzieningen, het streven naar een zorgzame en leefbare samenleving, de verdeling van beschikbare middelen en soms ook onontkoombare bezuinigingen, noodzaken tot herverdeling van verantwoordelijkheden en taken tussen gemeente, maatschappelijke organisaties en inwoners, maar dan wel op een evenwichtige en rechtvaardige manier. De grote decentralisaties van Den Haag naar de gemeentes rond zorg, begeleiding, jeugd en werk vragen van volksvertegenwoordigers en bestuurders niet alleen extra inzet en wijsheid, maar vooral doordachte en verantwoorde keuzes van een gemeenteraad die zich laat leiden door waar de Valkenburgse samenleving en inwoners behoefte aan hebben.

Iedereen doet mee.

Als lokaal CDA willen wij de ingeslagen weg vervolgen met als motief dat iedereen mee moet kunnen doen, en dat kan alleen als iedereen naar vermogen ook daadwerkelijk meedoet! Het verkiezingsprogramma dat U hierbij aantreft draagt de titel “voor een gemeente om trots op te zijn” en daar willen we naar blijven streven. Wij zijn opnieuw bereid de gemeenschap te dienen! U kunt ons daartoe in staat stellen door te gaan stemmen op 21 maart a.s. op een van de kandidaten van ons lokale CDA.

Vijf bewegingen om meer samenleven in gang te zetten!

Christendemocraten kennen het belang van samenleven: mensen willen ergens bij horen. Maar de trend is anders. We trekken ons terug op onszelf. Dat helpt niet. We voelen ons vaker onveilig. Wij missen respect op straat. We klagen over teveel regels en te pas en te onpas roepen we om nieuwe. In de kernen vereenzamen ouderen omdat in alle drukte te weinig naar hen wordt omgekeken. CDA'ers hebben een christelijk mensbeeld. Daarin staat centraal dat je niet alleen voor jezelf maar ook voor en met anderen leeft. Daar past geen anonieme wijk of kern bij en ook geen gemeente die alles voor ons regelt. Wij kiezen bewust partij voor samenleven, want wij geloven in het oplossend vermogen van (groepen van) mensen en organisaties zelf.

Liberalen denken onze samenleving sterk te maken door de markt de vrije loop te laten. Maar in het leven draait het om meer dan alleen de economie. Sociaaldemocraten en andere partijen ter linkerkant denken via de overheid de samenleving sterker te maken, waardoor vaak teleurstelling volgt en het eigen initiatief van mensen wordt ontmoedigd.

Het CDA en haar afdeling Valkenburg aan de Geul, lokale middenpartij bij uitstek, wil juist aan de gemeenschappen bouwen. Wij verzetten ons tegen zaken die de samenleving aantasten, zoals criminaliteit, drugshandel en alcoholverslaving en -gebruik onder jongeren. Mensen die aan de kant staan willen we met gepaste ondersteuning helpen. Voor gezinnen, die hard in de portemonnee geraakt worden, zetten we ons extra in. Echte vluchtelingen zijn welkom en verdienen onze steun.

De gemeente is de overheid die het dichtst bij mensen staat. Het vorige kabinet wilde gemeenten verplicht laten fuseren, maar zij kwamen daarvan terug. Het CDA verzet zich tegen denken in termen van groot, groter, grootst en pleit voor kleinschalige aanpak, voor kernenbeleid, ontwikkeling van leefbaarheid: inwoners, hun samenlevingsverbanden en een stimulerende en beschermende overheid lossen het samen op, uitgaande van participatie, zelfsturing en eigen initiatieven.

Gemeenten kregen vanaf 2015 als extra taken begeleiding (vooral naar werk), een deel van de persoonlijke verzorging, jeugdzorg en participatiebeleid erbij. Die taken zo dicht mogelijk bij de burgers brengen is op zich prima, maar de overheveling gaat gepaard met forse bezuinigingen. Gezamenlijke aanpak door gemeente, inwoners en maatschappelijke en private partijen is daarom onontbeerlijk, waarbij (groepen van) inwoners en de private sector gestimuleerd worden om zelf initiatieven te nemen en ruimte claimen.

Als CDA willen wij daartoe vijf bewegingen in onze samenleving in gang zetten en stimuleren:

1. **Van vrijblijvend naar betrokken:** mensen maken hun leefomgeving
2. **Van grenzen naar ruimte:** minder regels en meer mogelijkheden
3. **Van nazorg naar voorzorg:** voorkomen is beter dan genezen
4. **Van polarisatie naar participatie:** mensen samen brengen via werk, school, straat, buurt
5. **Van verbruiken naar duurzaamheid:** alles in het teken van toekomst, rentmeesterschap.

1. Van vrijblijvend naar betrokken: mensen maken hun leefomgeving

Dat mensen ergens bij willen horen blijft uitgangspunt van (christen)democratische lokale politiek. Ons ideaal is een gemeente waarin zo veel mogelijk mensen zich thuis voelen en hun persoonlijke bijdrage leveren. Dat vraagt om een overheid die mensen ruimte geeft maar ook aanspreekt op hun verantwoordelijkheid voor zichzelf en hun omgeving. Dat vraagt vooral om nieuwe vormen van bewonersbetrokkenheid en om zekerheid voor mensen die zich onvoldoende zelf kunnen redden. Wij geloven in vitale lokale samenlevingen. Mensen maken immers hun eigen leefomgeving!

Wat bij samenlevingsgericht past is onder meer:

- dat in een betrokken samenleving mensen met elkaar initiatieven nemen om zaken op en aan te pakken. De gemeente moet daarbij ondersteunend en betrouwbaar zijn en ruimte bieden. Het laatste decennium is op initiatief van o.a. de CDA-fractie en voortrekkers in diverse kernen een begin gemaakt met het proces van zelfsturing en gemeenschapsontwikkeling, waarbij kernoverleggen en initiatiefgroepen coördinerend, stimulerend en ondersteunend zijn. We blijven inwoners uitnodigen om actief mee te doen;
- dat mensen in de kernen ruimte krijgen om mee te denken over onderhoud van de openbare ruimte: denk aan wensen in dorpsvisies die passen binnen beschikbare budgetten of waarvoor geld vrijgemaakt kan worden. Daarin past ons pleidooi om structureel gelden voor de kernen vrij te maken in de meerjarenbegroting en daarbij tevens te zoeken naar bijdragen van derden (provincie, rijk, Europa, fondsen);
- dat samen met de kernen lokale prioriteiten worden vastgesteld wat betreft inzet van politie, boa's, jongerenwerk, waardoor gericht gewerkt wordt aan veiligheid en leefbaarheid;
- dat wijkvoorzieningen en gemeenschapsaccommodaties floreren doordat inwoners zelf het beheer organiseren en de gemeente ondersteunt, vooral bij vernieuwende initiatieven;
- dat de gemeente voorwaarden schept opdat bewonersgroepen, verenigingen en andere initiatiefnemers elkaar ook daadwerkelijk kunnen ondersteunen, o.m. via het vrijwilligers- en mantelzorgsteunpunt, senioren- en culturele raad, huis van de sport etc.

Wat bij de lokale cultuur past is:

- dat in onze gemeente een veelzijdig aanbod blijft van culturele voorzieningen en instellingen: cultuur draagt immers bij aan de identiteit van onze gemeenschap;
- dat we zorgvuldig omgaan met wat we hebben aan historie, monumenten en gemeenschappelijk erfgoed: ons historisch centrum waarin samen met de lokale ondernemers fors is en wordt geïnvesteerd, onze grotten en de exploitatie en beheer ervan, het in kaart brengen van gemeentelijke monumenten, het onder andere in standhouden van openluchttheater en musea (o.m. Land van Valkenburg en Catacomben);
- dat voor een betere verbeelding van het historisch centrum stadswallen, -poorten en -gracht goed zichtbaar en adequaat onderhouden worden;
- dat cultuureducatie vertrekpunt wordt van het cultureel beleid en aandacht krijgt in onderwijs en voorlichting, beleid dat samen met de sectoren versterkt moet worden;
- dat samengewerkt wordt met centrumgemeenten: het CDA is voorstander van koppeling van kleinere voorzieningen met grotere cultuurinstellingen in omliggende gemeenten;
- dat ruimte geboden wordt om inventief en creatief mee te denken en mee te werken, bv. bij bestemmingswijzigingen en vergunningen, met eigenaren van (religieus) erfgoed t.b.v. de instandhouding van beeldbepalende, karakteristieke gebouwen en objecten;
- dat een multimediale lokale omroep en het bibliotheekwerk gezien blijven worden als vanzelfsprekende partners om netwerken te bouwen die mensen bij elkaar brengen.

Wat ook bij gemeenschapsontwikkeling past is:

- dat het verenigingsleven adequaat ondersteund moet blijven worden; dat herijking van subsidie- en accommodatiebeleid niet primair plaatsvindt vanwege bezuinigingsdrift (o.m. de discussie rond het Polfermolencentrum) maar omwille van toekomstbestendigheid en leefbaarheideffecten die ermee bereikt worden, waaronder preventieve en vormende aandacht voor de jeugd en zinvolle ontmoeting en dagbesteding voor ouderen;
- dat de gemeente waar dat maar kan actieve deelname bepleit aan activiteiten gericht op bewegen en aan sport- en verenigingsleven en een daarop gericht sportbeleid voert (o.a. strijd tegen obesitas), niet alleen in mooie beleidsnota's maar vooral in de praktische uitvoering;
- dat het feest van carnaval als cultuurevenement de ruimte blijft krijgen als volksfeest, behorende bij het DNA en het culturele leven van Limburg en haar lokale gemeenschappen;
- dat nationale, internationale en lokale sportevenementen voldoende gefaciliteerd blijven om in onze gemeente plaats te kunnen blijven vinden, waarbij te grote overlast zoveel mogelijk moet worden voorkomen;
- dat de samenbindende rol van lokale dialecten aandacht krijgt, zowel van de zijde van de gemeente als in het bredere culturele aanbod.

Wat tenslotte zeker ook past bij meer betrokkenheid is:

- dat dienstverlening en informatievoorziening snel en gemakkelijk toegankelijk is en de gemeente als dienstverlener voor inwoners en gasten van onze gemeente optreedt;
- dat o.m. de avondopenstelling van het gemeentehuis gehandhaafd blijft, zoals ook het werken op afspraak en bezoeken en ondersteunen van ouderen (onder andere bij het gebruik van digitale diensten);
- dat burgers de keuze houden hoe ze contact met de gemeente willen: internet, telefoon, balie en sociale media;
- dat digitale informatie en dienstverlening gemakkelijk vindbaar moet zijn: een goede toegankelijke gemeentelijke website dient te voldoen aan het waarmerk drempelvrij; de bel- en herstellijn dient goed bereikbaar te blijven en de klacht adequaat behandeld te worden;

- dat voor vragen die nu op de gemeente afkomen grootschaligheid en streven naar grote gemeenten geen oplossing zijn: samenwerking tussen gemeenten in het Heuvelland en met Maastricht kunnen in kwaliteit bijdragen en hopelijk kostenbesparend werken, maar de lijnen dienen kort te blijven en de dienstverlening bereikbaar, toegankelijk en dicht bij huis. Het CDA streeft naar een betrokken gemeente die haar inwoners kent, waar de gemeenteraad bereikbaar, aanspreekbaar en een afspiegeling van de lokale bevolking blijft;
- dat als er in de verre toekomst al sprake van schaalvergroting en/of herindeling zou zijn, deze daarom nooit van bovenaf opgelegd mag worden: inwoners moeten actief betrokken worden bij zulk een keuze door samenspraak en inspraak (b.v. via hoorzittingen, een enquête of referendum).

2. Van grenzen naar ruimte: minder regels en meer mogelijkheden

In de laatste decennia heeft de overheid steeds meer taken op zich genomen en is daarbij steeds meer gaan reglementeren en voorschrijven. Hoe goed bedoeld ook, het CDA wil deze trend keren en mensen meer verantwoordelijkheid laten nemen en teruggeven; dat betekent in ieder geval erg terughoudend zijn met het maken van nieuwe regels en waar mogelijk dereguleren. Bedrijven en ondernemingen zien als deel van de samenleving, samen met burgers en maatschappelijke organisaties initiatieven nemen om problemen en wensen aan en op te pakken. Bedrijven, retail, hotel- en horecasector moeten voldoende ruimte krijgen voor maatschappelijke betrokkenheid: een win-win-situatie voor iedereen. Dat vraagt om specifieke regels zoveel mogelijk te vervangen door algemene regels. Ook hier geldt dat de gemeente er is voor de gemeenschap en niet omgekeerd.

Wat hierbij past is onder meer:

- dat ondernemingen en de middenstand meer betrokken worden bij sociale uitdagingen: sponsoring van projecten ligt voor de hand maar ook voorlichting op scholen (oriëntatie op een -vooral technische- vervolgopleiding), maatschappelijke stages, hulp bij voorkomen van schulden (door financiële dienstverleners) of re-integreren van jonggehandicapten, herintreders en/of langdurig werklozen, waarbij de gemeente zelf een voorbeeld moet geven;
- het beter zichtbaar maken dat de opbrengst van toeristenbelasting en andere doelgebonden heffingen geïnvesteerd worden in een goede infrastructuur voor toerisme en in marketing en promotie door de gemeente (een transparante toeristenbegroting is dringend gewenst);
- dat het toezicht bij bouwen deels door de sector zelf wordt geregeld om de opdrachtgever meer verantwoordelijk te maken. De gemeente kan nu al bepalen wanneer toezicht wel of niet nuttig is, zeker wanneer de risico's zo klein zijn dat toezicht alleen vertraagt en tot extra kosten leidt;
- dat het grote aantal vergunningen wordt teruggebracht; omgevingsvergunningen en coördinatieregelingen zullen in de toekomst gaan bijdragen aan vereenvoudiging en de samenhang moet veel meer worden nagestreefd;
- dat in bestemmingsplannen ruimte ontstaat voor innovatieve ontwikkelingen;
- dat op zich nuttige Bibob-toetsen om ongewenste personen in bv. de horeca te weren niet onnodig worden opgelegd aan ondernemers die bekend staan als integer en goed functionerend.

Bij meer ruimte geven aan besturen en professionals van instellingen en verenigingen past:

- meer vertrouwen geven aan verenigingen en maatschappelijk instellingen door zo min mogelijk administratieve lasten op te leggen, door helder subsidiebeleid en ruim ontheffingsbeleid, door meer te sturen op wát een instelling moet doen in plaats van hoe dat gedaan moet worden;
- de gemeente VOG-verklaringen voor verenigingsvrijwilligers die met kinderen werken stimuleert en bekostigt.
- regels voor verantwoording vereenvoudigen, opstartsubsidies voor nieuwe initiatieven overwegen en levensvatbaarheid op langere termijn toetsen; meer de vraag stellen: wat is het effect van het geld in plaats van de vraag of de regels wel zijn gevolgd?
- waar het gaat om activiteiten die een bijdrage leveren aan de samenleving legesvrijstelling overwegen;
- het handhaven of realiseren van voorzieningen in kleine kernen niet belemmeren door te strakke voorschriften of regelgeving;
- snelle besluiten nemen op basis van heldere criteria zonder lange en dure procedures; durven te experimenteren om bv. ondersteuning of zorg zonder al te ingewikkelde indicatie toe te kennen (bij WMO, begeleiding, jeugdzorg etc.) om beschikbare middelen zoveel mogelijk ten goede te laten komen waarvoor ze bedoeld zijn. Achteraf kan dan steekproefsgewijs bekeken worden of voorzieningen hun doel hebben bereikt;
- actief blijven inzetten op behoud van basisscholen in de kernen als daar voldoende draagvlak voor is en blijft, waarbij de kwaliteit wel voorop moet blijven staan. Blijkt handhaven in samenspraak tussen scholen en ouders niet meer haalbaar, dan is vervolgens bereikbaarheid erg belangrijk. Het CDA blijft daarom meewerken aan heldere kaders voor onderwijshuisvesting;

Bij het uitgangspunt van zorgvuldig omgaan met beschikbare en openbare ruimte past:

- dat nieuwe vormen van samenwerking tussen gemeente, woningcorporaties, ontwikkelaars en zorg- en welzijnsinstellingen jongeren en ouderen aan betaalbare of passende woningen (liefst in eigen kern) helpen door nieuwe creatieve oplossingen te zoeken;
- dat in het huisvestingsbeleid een verantwoorde balans wordt bewaakt tussen oorspronkelijke bewoners en mensen van allochtone herkomst;
- dat bewoners meer zelf kunnen bepalen bij het ‘achter de gevel bouwen’; onderzoeken of bestemmingsplannen flexibeler kunnen worden bij het realiseren van mantelzorgwoningen en woningen voor drie generaties; o.a. ook bouwen voor ouderen in the achtertuin;
- dat geen nieuwe bedrijfsterreinen in onze gemeente ontstaan maar samenwerkend in de regio nagegaan wordt waar dit wel past (we moeten niet alles zelf willen);
- dat gewerkt wordt aan verkeersveiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers; ze moeten gerust op pad kunnen in eigen kern en gemeente; onze ambitie moet zijn: geen verkeersslachtoffers in 30-km- gebieden en woonerven, geen ernstig gewonden op schoolroutes, iedereen rijdt in de woonkernen maximaal 30 km! Verkeersremmende maatregelen alleen als dit de verkeersveiligheid bevordert (en dat is niet overal het geval);
- dat we bij het streven naar kindvriendelijke kernen ervoor zorgen dat elke kern minstens beschikt over een trapveldje, waarvan de inrichting in overleg met de (kinderen in de) kern plaatsvindt.

3. Van nazorg naar voorzorg: voorkomen is beter.... !

Als er iets misgaat in een mensenleven is er op het gebied van werkloosheid, ziekte, beperking en bij schulden een vangnet. De laatste tijd is vooral nadruk komen te liggen op het geld wat hiermee gemoeid is. Het CDA wil vooral kijken naar wat mensen zelf of met elkaar kunnen doen om onnodige, soms zelfs ongewenste, zorg te voorkomen. Door preventie wordt het beroep op dure voorzieningen beperkt: dat is nodig zodat die kunnen blijven bestaan voor mensen die het écht nodig hebben. In de zorg is immers voorkomen bij uitstek beter dan genezen. Dat vraagt om gezonde levensstijl, om investeringen in voorzieningen, stimulering van sport en bewegen en voorlichting om ongezond gedrag tegen te gaan en vroegtijdige signalering als iets mis dreigt te gaan.

Bij voorzorg voor ouderen en mensen met een beperking past in ieder geval:

- dat nu ouderen langer zelfstandig blijven wonen en vereenzaming een groter risico is, we moeten blijven inzetten op het betrekken van ouderen bij activiteiten: ouderenbonden, vrijwilligers en mantelzorgers spelen hierbij een grote rol. Actieve voorlichting door huisbezoek aan 75-plussers kan een middel zijn en o.m. creëren van ontmoetingsplekken of huiskamerbijeenkomsten in gemeenschapshuizen of andere passende voorzieningen;
- dat de gemeente een actieve en regisserende rol vervult bij initiatieven die contacten tussen en met ouderen tot stand brengen. De weg die daarbij is ingeslagen moet worden voortgezet. Dat geldt ook voor de in gang gezette ondersteuning van mantelzorgers door emotionele en praktische hulp en waar nodig door middel van respijtzorg. Ook kan gedacht worden aan tegemoetkoming van mantelzorgers in kosten van bijvoorbeeld kinderopvang. Tenslotte ook gedegen voorlichting over voorliggende voorzieningen en (bv. fiscale) regelingen;
- dat ook meer aandacht komt voor slimme zorg waarbij innovatieve technische oplossingen inwoners enorm kunnen ondersteunen; daaronder valt zeker ook gebruik van internet en gerichte online platforms om sociale contacten te blijven opdoen en onderhouden;
- dat er goede voorzieningen in de directe omgeving zijn, erg belangrijk voor ouderen en mensen met een handicap; daarnaast ook bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen; de gemeente speelt hier een voorlichtende, signalerende en regisserende rol.

Bij prioriteit voor voorzorg in de jeugdzorg passen de volgende aandachtspunten:

- de gemeente kreeg vanaf 2015 de jeugdzorg als taak erbij. Het CDA ziet volop kansen om de jeugdzorg eenvoudiger en effectiever te maken. Een van de belangrijkste opdrachten voor de komende jaren is hier dan ook het zo vroeg mogelijk ingrijpen in problematische gezinssituaties; het accent moet veel meer komen te liggen op voorkomen van problemen en vroegtijdige signalering als er iets dreigt mis te gaan;
- de gemeente zal dus moeten investeren in gezinnen die al ondersteuning krijgen, weten wie de ondersteuning verleent en -waar dat nodig is- meervoudige zorg op elkaar afstemmen; zo nodig opereert de gemeente als scheidsrechter, opdrachtgever of toezichthouder;
- het doel van jeugdzorg en jongerenwerk staat voorop; structuren of instellingen zijn daaraan ondergeschikt: één instelling neemt de zorg én de verantwoordelijkheid op zich en stemt daar waar nodig met anderen af;
- het centrum voor jeugd en gezin blijft ouders ondersteunen die opvoedingsvragen hebben en stimuleren ook contacten tussen ouders die elkaar behulpzaam kunnen zijn;
- het op peil houden van jeugdvoorzieningen zoals kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, scholen, sportclubs en jongerenwerk en wijkcoaches voorkomt dat te veel jongeren gebruik moeten maken van jeugdzorg; dat houdt volgens het CDA dan ook in dat verdere bezuiniging op die sectoren averechts zal werken en dus voorkomen moet worden. Jeugdlidmaatschap van sportverenigingen moet (ook financieel vanuit armoedebeleid) gestimuleerd worden.

Tenslotte past bij preventie zeker ook:

- continuering van cameratoezicht in het uitgangsbied ter voorkoming van escalaties en het tegengaan van geweld, daar waar zich problemen of risico's voordoen;
- flexibele inzet van wijkagenten en Boa's (buitengewone opsporingsambtenaren), ook in woonkernen, omdat die uitermate belangrijk zijn voor het veiligheidsgevoel van inwoners en er tevens een preventieve werking van uitgaat; minder inzet van Boa's bij evenementen (verantwoordelijkheid van de organisatoren!) ten gunste van wijkgerichtheid;
- stimuleren van inwoners deel te nemen aan digitale preventie (burgernet, WhatsApp e.d.) en het doen van meldingen bij overlast, vandalisme of geweld;
- omdat in veel gevallen overlast alcohol een grote rol speelt, is strenge handhaving van de leeftijds grens in samenspraak met winkeliers en horeca erg belangrijk;
- alcohol- en drugsvoorlichting aan ouders en jeugdigen geven, waar dit maar kan, blijft uitermate belangrijk: alle mogelijkheden moeten daartoe worden aangegrepen;
- krachtadig optreden van het flexteam heeft vooral ook een preventieve werking; het CDA pleit voor voortzetting van deze aanpak;
- kleine vernielingen in de openbare ruimte dienen zodra mogelijk hersteld te worden; jaarlijkse publicatie van de herstellkosten kan inwoners bewuster maken van de impact van vandalisme en zorgen dat de schade op de daders wordt verhaald;
- brandpreventie staan bij brandweer en gemeente hoog op de agenda; naast voorlichting blijven ook controles noodzakelijk, ook bij particuliere kamerverhuur en leegstaande panden.

4. Van polarisatie naar participatie: iedereen doet mee!

Ieder mens heeft talenten. Het CDA streeft naar een samenleving waarin iedereen erbij hoort en zijn of haar talent en steentje kan bijdragen. Talenten zijn niet evenredig verdeeld: dat vraagt erom dat er werk wordt gemaakt van een lokale samenleving waarin kwetsbare mensen niet worden uitgesloten. Werk is een middel bij uitstek om deel te nemen aan de samenleving en verantwoordelijkheid te dragen voor eigen leven of het eigen gezin. Naast solidariteit spreken we mensen ook aan op hun eigen persoonlijke verantwoordelijkheid: rechten en plichten gaan dus hand in hand.

Het WMO-beleid kent drie uitgangspunten: iedereen doet mee, problemen zoveel mogelijk voorkomen (door preventie en vroegtijdige signalering) en problemen waar nodig oplossen (door collectieve en waar nodig of gewenst individuele ondersteuning). Waar mensen niet in staat zijn op eigen kracht deel te nemen aan de samenleving staat de gemeente garant voor een passende compensatie. De gemeente heeft m.b.t. ondersteuning, zorg en participatie/werk sinds 2015 extra taken erbij gekregen. De transformatie is in volle gang en vraagt voortdurende aandacht van college en raad, ook al zijn grote delen van deze taken uitbesteed.

Bij het principe dat 'iedereen mee doet of mee moet kunnen doen' passen minstens de volgende zaken:

- de WMO-consulenten denken mee en bemiddelen bij het vinden van de best mogelijke oplossingen; regionale samenwerking en samenwerking met de centrumgemeente is onontbeerlijk, maar het werk zal dicht bij de doelgroepen moeten blijven gebeuren en voldoende passend en kwalitatief goed van aanbod moeten zijn;

- niet de instelling die ondersteunt maar de vraag van mensen moet gefinancierd worden; daarbij is niet waar iemand recht op heeft leidend, maar waar iemand daadwerkelijk mee geholpen is en wel op een wijze dat het aanbod voor iedereen adequaat en bereikbaar blijft;
- buurtaccommodaties (gemeenschapshuizen, sportaccommodaties, scholen) zijn belangrijke plekken waar bewoners elkaar ontmoeten. Het CDA is voorstander van een beleid dat aanstuurt op toekomstbestendige (multifunctionele) accommodaties: daartoe moet het accommodatiebeleid bij de tijd blijven. Belangrijke maatschappelijke functies vragen om passende gemeentelijke ondersteuning en financiële bijdragen. Dat geldt wat het CDA betreft evenzeer voor het sport- en recreatiecentrum Polfermolen;
- daarbij wil het CDA zich blijven inzetten om een goede spreiding van voorzieningen over alle kernen te garanderen, zodat het buurtgevoel behouden blijft;
- bij het maken en uitvoeren van beleid zal de gemeente zo nauw mogelijk moeten samenwerken met instellingen en verbanden die weten wat er in de kernen speelt: scholen, gezondheidsinstellingen, kerken, kernoverleggen, verenigingen en sleutelfiguren die door de bewoners vertrouwd worden en de buurt goed kennen;
- als we praten over participatie maken we verschil in het leveren van een verplichte tegenprestatie door mensen die een uitkering ontvangen en daarnaast onverplichte bijdragen aan het vormgeven van de leefomgeving en de lokale samenleving en vervulling van mantelzorg. Beide vormen zijn belangrijk maar van een andere aard; de gemeente heeft in het laatste geval een bijzondere taak in voorwaardenscheppende zin;
- goede sociale integratie en onderwijs gaan hand in hand; onderwijs vergroot kansen van kinderen, volwassenen, jongeren en ouderen. De bevoegdheden van de gemeente op het gebied van onderwijs spelen zich voornamelijk af in de voorwaarden scheppende sfeer: huisvesting, toegankelijkheid, verkeer, veiligheid etc. Het CDA streeft naar brede (basis)scholen als spil in de betreffende kern(en); in de nabije toekomst dienen deze veel meer benut te worden als ontmoetingsplek, met zo mogelijk het schoolplein als openbaar speelterrein, en verder als de plek voor cursussen aan senioren of taallessen aan allochtone medeburgers etc. ter vergroting van de sociale samenhang en het gevoel van veiligheid.

5. Van verbruiken naar duurzaamheid: toekomstgericht (rentmeesterschap)

Ook wat niet in geld is uit te drukken dient op waarde te worden geschat. Zo is leefbaarheid en veiligheid in onze kleine kernen onbetaalbaar, zoals dat ook geldt voor ons landschap, voor onze (kleine) detailhandel of voor boerenbedrijven die vaak al decennia aan een kern verbonden zijn. CDA'ers beschouwen zichzelf als rentmeester van wat van waarde is. Daarin zit ook economische potentie.

Er hoeft geen tegenstelling te zijn tussen duurzaamheid en economische ontwikkeling, die nodig is voor groeiende werkgelegenheid. Een samenleving waarin iedereen erbij hoort heeft behoefte aan een gezonde economie en goede werkgelegenheid.

De gemeente kan die economische ontwikkeling overigens maar zeer beperkt beïnvloeden, hoewel het midden- en kleinbedrijf en ook de horeca- en hotelbranche is mede afhankelijk van lokale politieke keuzes. De gemeente creëert immers randvoorwaarden voor die noodzakelijke groei en ondersteunt in enige mate het bedrijfsleven.

Daarbij passen o.a. de volgende maatregelen:

- de gemeente dient initiatieven van (georganiseerde) ondernemers te ondersteunen en te stimuleren;
- voortgaan op de weg die onze voormalige CDA-wethouder insloeg door overlegtafels te initiëren met de diverse branches om plannen en problemen te bespreken en naar oplossingen te zoeken lijkt ons wenselijk. Een concept dat zich voorheen bewezen heeft;
- gezamenlijk optreden van de detailhandel-sector en de gemeente bij promotie van winkelcentra blijft van belang, evenals het ontwikkelen van een lokaal retailbeleid;
- de gemeente dient VOC en brancheorganisaties te ondersteunen in activiteiten die het regionaal karakter van Valkenburg qua retail en horeca versterken;
- in het aanbestedingsbeleid dient meer ruimte aan kleine lokale zelfstandigen en kleine bedrijven te worden gegeven om mee te dingen naar opdrachten (bv. door het opdelen van grotere opdrachten dan wel voorwaarden in deze zin bij aanbestedingen);
- werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt dient opgenomen te worden in het aanbestedingsprotocol;
- het CDA acht het (pas) zinvol om deelname aan LED (Limburg Economic Development) uit te breiden als Leisure daarin een prominentere plaats krijgt;
- ondernemers stimuleren en wijzen op hun verantwoordelijkheid om bij een deel van in te zetten arbeid gebruik te maken van personen in de bijstand of uit de doelgroep sociale werkvoorziening;
- het CDA is bij uitstek de partij zich altijd heeft ingezet voor een vitaal buitengebied. We blijven dan ook streven naar een goede balans tussen natuur, landbouw en recreatie met respect voor de eigenheid van de kleine kernen: in dat buitengebied blijft plaats voor boeren, andere inwoners en toeristen;
- coalities tussen natuurbeheerders en de melkveehouderij dienen te worden aangemoedigd, zodat meer boeren betrokken worden in het beheer van terreinen. Bij aanbesteding van het bermonderhoud zou dit meer dan tot nu door agrariërs uitgevoerd kunnen worden;
- kinderen weten vaak niet waar voedsel vandaan komt; bezoek bij de boer, als onderdeel van het lesprogramma op scholen, is aanbevelenswaardig om hen met dat deel van de voedselvoorziening en natuur te laten kennismaken;
- het CDA is terughoudend bij de teruggave van landbouwgronden aan de natuur;
- uitbreiding van stallen bij gewenste en noodzakelijke vergroting van boerenbedrijven stelt hoge eisen aan een kwalitatieve inpassing in ons vijf-sterren-landschap;
- als een agrarisch bedrijf of b.v. een hotel noodgedwongen stopt, dienen nieuwe passende bestemmingen, zoals mogelijkheden en plannen om te wonen, zorgfuncties of andere vormen van eigentijds ondernemerschap, serieus onderzocht en beoordeeld te worden;
- op het gebied van duurzaamheid is nog te weinig beweging te zien. Lokaal streven naar meer balans tussen mens, milieu en gezonde economie dient meer aandacht te krijgen. Daarbij passen onder meer:
 - het weren van gas en diesel uit de binnenstad
 - het stimuleren van initiatieven van zelf energie op te wekken
 - vervanging van oude asbestdaken door daken met zonnepanelen
 - het creëren van laadpalen voor elektrische auto's
 - het streven bij inzameling van afval naar nog meer hergebruik en recycling
 - het terugdringen van zwerfafval, inzameling aanmoedigen door gratis materiaal ter beschikking te stellen en meer afvalbakken om centrum/kernen schoner te houden
 - voortgaan met loskoppelen afvoer regenwater en riool
 - levensloopbestendige woningen bevorderen
 - stimuleren dat woningbouwverenigingen meer gaan investeren in duurzaamheid

Tenslotte enkele kanttekeningen die passen bij wat wél in geld is uit te drukken:

- Het grootste deel van de gemeentebegroting bestaat uit geld van de Rijksoverheid. Een klein deel komt uit lokale belastingen en heffingen. In beide gevallen is er sprake van belastinggeld, opgebracht vooral door de inwoners van onze gemeente;
- We willen duurzaam en verantwoord omgaan met de financiële middelen die voorhanden zijn;
- De uitgangspunten voor het financieel beleid zijn voor het CDA: zorgvuldigheid, transparantie en gematigde lokale lasten. De hoogte van de gemeentelijke uitgaven en investeringen vormt geen doel op zich: ze dragen bij aan maatschappelijk doelen;
- Om niet in de waan van de dag te leven, moeten we blijven zorgen voor voldoende weerstandsvermogen ter risicodekking en sparen we zo nodig voor gewenste en (on)voorzienbare investeringen;
- Tenslotte nog dit: er is niks geheim aan de uitgaven van de gemeente. Inwoners hebben recht op een transparante weergave van de uitgaven van enig jaar, die gemakkelijk, overzichtelijk en begrijpbaar te vinden moet zijn op de website van de gemeente. Een jaarlijkse beknopte overzichtelijke begroting, makkelijk vindbaar voor de inwoners, vinden wij een must. Zo is het ook gewenst om een duidelijk overzicht op de gemeentelijke website te geven van instellingen die van de gemeente subsidie ontvangen en de taken die men uitvoert;
- Ter stimulering van nieuwe maatschappelijke initiatieven dienen ook budgetten voor de kernen en de besteding en effecten ervan helder en transparant gecommuniceerd te worden.

Valkenburg aan de Geul, december 2017



CDA Afdeling Valkenburg aan de Geul

Ger Hindriks: secretaris@valkenburg.cda.nl (06-28053621)

Math. Knubben: fractievoorzitter@valkenburg.cda.nl (06-54962160)

Bijlage 1: Christendemocratische Uitgangspunten

a. Gespreide verantwoordelijkheid

Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief. Mensen, buurten, sportclubs, scholen, kerken, zorginstellingen, bedrijven: ze leveren allemaal een unieke bijdrage aan de samenleving.

Het CDA gelooft in mensen en in samenwerken. De gemeente geeft al die mensen en organisaties het vertrouwen om te doen waar ze goed in zijn. En de burger geeft de overheid het vertrouwen om te doen wat zij moet en kan doen. Niet alles hoeft volgens regels en wetten te gebeuren. Mensen, verenigingen, organisaties, kernen en bedrijven weten vaak zelf heel goed hoe dingen geregeld moeten worden. De gemeente is daarbij faciliterende partner, midden in de samenleving.

b. Publieke gerechtigheid

Het CDA staat pal voor de rechtsstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van de menselijke waardigheid, het algemeen en persoonlijk belang.

De overheid is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal. Een betrouwbare overheid stelt duidelijke grenzen en geeft mensen zekerheid en veiligheid. De overheid is er ook om onrecht te bestrijden en ze moet rechtvaardig zijn. Daarbij moet de overheid vooral zorgen voor mensen die kwetsbaar en afhankelijk zijn, de sociaal en economisch zwakkeren.

c. Solidariteit

Het CDA zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken. Betrokkenheid tussen generaties en tussen arm en rijk is van het grootste belang. We leven niet alleen voor onszelf, maar we zijn pas mens door met elkaar samen te leven.

De overheid zorgt voor de basis van sociale zekerheid: voor iedereen zijn er garanties voor goede gezondheidszorg, onderwijs en inkomen. De persoonlijke factor mag daarbij niet uit het oog worden verloren. Het CDA vindt onderlinge verbondenheid tussen mensen en generaties erg belangrijk. Jongeren willen perspectief in de toekomst, ouderen willen zorg en zekerheid. Ontgroening en vergrijzing vragen om nieuwe vormen van zelfredzaamheid en samenredzaamheid bij het scheppen van kansen en het organiseren van zorg. En de gemeente stimuleert, faciliteert, ondersteunt en regisseert zo nodig de solidariteit van burgers en hun organisaties.

d. Rentmeesterschap

Vanuit een besef van verbondenheid tussen de generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur, cultuur, voorzieningen en gezonde economie: voor een gemeente die het waard is over te dragen aan de volgende generatie.

We hebben natuur, cultuur, voorzieningen en economische verworvenheden geërfd van onze (voor)ouders en te leen van de mensen die na ons komen. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigen belang en onze eigen tijd, ook op financieel gebied. Beheren en beheersen zijn niet voldoende. Om een betere samenleving achter te laten zijn creativiteit en innovatie nodig. Wij moeten een wereld doorgeven die volgende generaties kansen biedt om zelf hun toekomst in te vullen.

Bijlage 2: Christelijke Uitgangspunten en Principes

De ‘C’ in CDA

Om denkbeelden, normen en waarden beter te begrijpen is het goed om te beseffen dat het christendom een grote invloed had en nog steeds heeft op de westerse cultuur. Onze inspiratie vinden wij onder meer in Bijbelse waarden als medemenselijkheid, niemand achterlaten, goedheid voor de ander, rekening houden met elkaar. En ook al koesteren wij de ‘C’ in onze naam, dat betekent niet dat mensen van andere geloof- en levensovertuigingen niet welkom zijn; integendeel, velen die zich geen christen noemen, voelen zich sinds jaar en dag prima thuis bij het CDA, omdat ook zij de christelijke waarden, waar de ‘C’ voor staat, belangrijk vinden en in praktijk willen brengen.

Het CDA acht (de ‘C’ van) christelijke waarden en (de ‘D’ van) democratie onverbrekkelijk met elkaar verbonden en doet (middels de ‘A’) een appél om daaruit voortkomende denkbeelden, normen, waarden in handelen om te zetten; daardoor staat ‘A’ voor zowel appél als voor actie!

Zeven principes

Ons land zat jarenlang in een diepe crisis. Economie en politiek waren vastgelopen en veel mensen raakten het vertrouwen kwijt. Middenpartij CDA wil samen met de inwoners, organisaties en kernen bouwen aan een betere samenleving. Onze landelijke lijstaanvoerder en fractievoorzitter hebben zeven principes geformuleerd om het vertrouwen te herstellen door samen met de inwoners op een andere manier naar de toekomst te kijken, die wij als lokale partijafdeling graag blijven hanteren.

1. **De samenleving, niet de overheid:** wij willen een samenleving waarin de burgers gezamenlijk zoveel mogelijk zelf bepalen. Politiek begint met de erkenning van maatschappelijk initiatief en het vertrouwen daarin. De overheid luistert, kiest en doet wat van haar verwacht mag worden.
2. **We zien een taak voor iedereen:** iedereen die kan, doet mee: werken, een opleiding volgen, stage lopen, vrijwilligerswerk of mantelzorg verrichten, op eigen wijze bijdragen aan de samenleving. Wie niet mee kan doen, wordt ondersteund en begeleid tot deelname naar menselijke maat. Wie niet mee wil doen, kan niet blijvend rekenen op ondersteuning;
3. **Een eerlijke economie:** werken wordt beloond, de nieuwe participatiewet schept daartoe meer mogelijkheden. Kleine ondernemers moeten meer prioriteit krijgen;
4. **Tegen de profiteurs:** fatsoenlijke mensen zijn de norm. Samenleven bouw je op wederkerigheid: voor wat, hoort wat. Alleen maar profiteren moeten we niet toestaan. Het CDA staat pal voor de rechtstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van de menselijke waardigheid en bestrijdt gedrag die dit aantasten;
5. **Gezin, familie en duurzame relaties zijn ons fundament:** waar mensen voor elkaar zorgen en verantwoordelijkheid nemen heerst een cultuur die gezins- en familieverbanden waardeert en duurzame relaties ondersteunt;
6. **Een zelfbewust gemeente, verbonden met Heuvelland, Maastricht en Zuid-Limburg:** samenhang en samenwerking nastreven waar nodig en mogelijk om onze samenleving, onze economie en werkgelegenheid te versterken; het parool is elkaar niet aanvallen maar aanvullen tot een gezonde en aantrekkelijke regio Heuvelland/Maastricht in Zuid-Limburg, in verbondenheid met de rest van Nederland en in Europa;
7. **De toekomst voor onze kinderen:** we streven ernaar om een samenleving achter te laten en een gemeente door te geven die volgende generaties, onze kinderen en kleinkinderen, kansen biedt om zelf hun toekomst in te vullen; dat vraagt niet alleen om beheren en beheersen maar ook om creativiteit, ondernemerschap en innovatie.

Bijlage 3: Samenvatting speerpunten CDA Valkenburg aan de Geul

Wij gaan voor een gemeente om trots op te zijn!

1. **van vrijblijvend naar betrokken: mensen maken hun eigen leefomgeving**
 - meer bewonersparticipatie, zelfsturing, meedenken, deelnemen, draagvlak
 - kernen, kernoverleggen, initiatiefnemers en -groepen bloedserieus nemen
 - groei van de gemeentelijke organisatie naar optimale dienstbaarheid
 - gezamenlijk plannen maken voor verbetering van leefbaarheid en veiligheid
2. **van grenzen naar ruimte: minder regels en meer mogelijkheden**
 - gemeente faciliteert, stimuleert en regisseert in het belang van de gemeenschap
 - meer maatwerk en onderlinge afstemming; weg met overbodige regels
 - voorlichting en inspraak aan de voorkant bij ingrijpende conceptplannen
 - overleg, meedenken en samenwerking met inwoners, ondernemers en instellingen
3. **van nazorg naar voorzorg: voorkomen is beter dan genezen**
 - zorgzaam samenleven bevorderen via mantelzorg, burenhulp, vrijwilligerswerk
 - nadruk op preventie en voorzorgsmaatregelen door overheid en eerstelijnszorg
 - solidariteit met en aandacht en zorg op maat voor kwetsbare mensen en groepen
 - integrale en gecoördineerde aanpak door zorg-, wijk- en sociale teams
 - lokaal en regionaal vormgeven van jeugdzorg en innoverend Wmo-beleid
4. **van polarisatie naar participatie: mensen samen brengen en stimuleren**
 - via werk, school, buurt, wijk, straat, vereniging en evenementen
 - transparante communicatie en uitleg van (de reden van) besluiten en uitvoering
 - samenwerking en samenhang stimuleren, structureel en toekomstbestendig
 - meer werkgelegenheid door passende maatregelen en versterking economie
 - tegenprestatie (be)vorderen bij aanspraak op gemeenschapsmiddelen
5. **van verbruiken naar duurzaamheid: gericht op de toekomst, rentmeesterschap**
 - duurzaamheid nastreven in overheidshandelen bij aanbesteden en inkoop
 - behoud van normen en waarden door middel van zorg toezicht en handhaving
 - besparing en meer kwaliteit via samenwerking in Heuvelland en met Maastricht
 - behoud scholen in kernen nastreven zolang onderwijskwaliteit gewaarborgd is
 - bevordering van kwaliteit en in stand houden van cultureel erfgoed
6. **van luisteren naar kiezen en doen: doen wat je zegt**
 - goed luisteren naar wat er speelt en leeft onder inwoners en organisaties
 - gedeelde visie mee ontwikkelen, belangen wegen, betaalbare plannen maken
 - juiste kaders stellen, middelen/dekking aangeven, besluiten uitvoeren/controleren
 - politiek is mensenwerk: kiezer wenst politici met inzicht en visie en uitvoerders (burgemeester, wethouders en ambtenaren) met de juiste competenties
 - tenslotte daadwerkelijk doen wat is besloten, afgesproken of overeengekomen
7. **van gemeente naar gemeenschap: herverdeling taken/middelen**
 - gemeenschap(pen) staat/staan centraal, gemeente is slechts een middel
 - evenwicht in ontwikkelingsagenda Valkenburg tussen economie én leefbaarheid
 - recht op naar solidariteit en bescherming en compensatie voor kwetsbaren
 - herverdeling van taken en middelen, zoveel mogelijk loslaten in vertrouwen
 - optimale dienstverlening met (kosten)bijdrage naar draagkracht en profijt

Op weg naar een veilige, leefbare en duurzame gemeente om trots op te zijn!

Indien u vragen/opmerkingen/aanvullingen heeft, dan kunt u een bericht sturen of contact opnemen via onderstaande adressen dan wel een van de CDA-kandidaten bij deze verkiezingen benaderen. U krijgt zo spoedig mogelijk antwoord.



Secretariaat CDA Valkenburg a/d Geul
Sibberkerkstraat 91
6301 AV Valkenburg aan de Geul
☎ 06 28053621
✉ secretaris@valkenburg.cda.nl
🌐 www.cdavalkenburg.nl

Gemeenteraadsfractie CDA
Hortensiastraat 2
6301 WX Valkenburg aan de Geul
☎ 06 54962160
✉ fractievoorzitter@valkenburg.cda.nl
🌐 www.cdavalkenburg.nl